

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

ที่ สปสช. 05/ 006484

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

200 หมู่ 4 ชั้น 28 อาคารจัดมิน อินเทอร์เน็ตชั้นแนล ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

โทรศัพท์ 0 2831 4000 โทรสาร 0 2831 4004 www.nhso.go.th, www.30baht.net

15 พฤษภาคม 2550

วันที่ 15 พ.ค. 2550 เวลา 13.11 น.
ที่ 9865
เลขที่ 15 พ.ค. 2550

เรื่อง ข้อเสนออัตราเหมาจ่ายรายหัวสำหรับการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ปีงบประมาณ 2551

ณ. 2/2551
15 พ.ค. 50
13.55 น.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนออัตราเหมาจ่ายรายหัวสำหรับการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ปีงบประมาณ 2551
จำนวน 70 ชุด

ด้วยคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 4/2550 วันที่ 9 เมษายน 2550 เห็นชอบในหลักการและแนวทางการคำนวณอัตราเหมาจ่ายรายหัวปีงบประมาณ 2551 โดยพิจารณาจากข้อเสนอที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบค่าใช้จ่ายการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานรัฐ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แต่งตั้งขึ้นโดยมีนายอัมมาร์ สยามวาลา เป็นประธาน ทั้งนี้มอบให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ทำความตกลงรายละเอียดกับสำนักงานงบประมาณก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้ข้อเสนออัตราเหมาจ่ายรายหัวปีงบประมาณ 2551 เท่ากับ 2,139.83 บาทต่อประชากรนั้น

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จึงขอเสนออัตราเหมาจ่ายรายหัวสำหรับการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าปีงบประมาณ 2551 เท่ากับ 2,139.83 บาทต่อประชากร สำหรับประชากรผู้มีสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพ จำนวน 47,386,027 คน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

1. อนุมัติอัตราเหมาจ่ายรายหัวสำหรับการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าปีงบประมาณ 2551 เท่ากับ 2,139.83 บาทต่อประชากร
2. อนุมัติงบประมาณสำหรับประชากรผู้มีสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพ 47,386,027 คน

ขอแสดงความนับถือ

(นายมรกต กรเกษม)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำนักนโยบายและแผน

โทร. 0 2831 4000 ต่อ 8608

โทรสาร 0 2831 4004

ผู้ประสานงาน อูรา สุวรรณรักษ์

ข้อเสนออัตราเหมาจ่ายรายหัว

การสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าปีงบประมาณ 2551

เพื่อขออนุมัติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2551

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

กระทรวงสาธารณสุข

ข้อเสนออัตราเหมาจ่ายรายหัวสำหรับการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ปีงบประมาณ 2551

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

20 เมษายน 2550

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้พัฒนาข้อเสนออัตราเหมาจ่ายรายหัวสำหรับการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าปีงบประมาณ 2551 ขึ้น ตามแนวทางที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบค่าใช้จ่ายการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ ซึ่งอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล) แต่งตั้งขึ้น มี ศ.ดร.อัมมาร์ สยามวาลา เป็นประธาน ทั้งนี้มีรายละเอียดของการพัฒนาข้อเสนอดังนี้

1. แนวคิดและหลักการ

การประมาณการงบประมาณสำหรับการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าปี 2551 ดำเนินการภายใต้แนวทาง ดังนี้

- 1) ต้นทุนคิดเฉพาะต้นทุนบริการในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยไม่รวมต้นทุนค่ายาต้านไวรัสสำหรับผู้ติดเชื้อ HIV และต้นทุนการรักษาพยาบาลกรณีเกิดโรคระบาดและสาธารณภัย
- 2) งบประมาณสำหรับการจัดบริการในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ต้องเพียงพอโดยไม่จำเป็นต้องมีการอุดหนุนข้ามระบบ (cross subsidy) จากระบบประกันสุขภาพอื่น
- 3) กรณีที่ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้ได้ตามที่เสนอ ต้องมีความชัดเจนว่าจะคัดถอนสิทธิประโยชน์หรือบริการใด โดยไม่ผลักระให้สถานพยาบาลเป็นผู้รับภาระรายจ่ายเอง

2. ระเบียบวิธีคำนวณ

2.1 จำนวนการใช้บริการผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน (OP visit / IP admission) ของปี 2551 ได้จากอัตราการให้บริการปี 2551 คูณด้วยแบบแผนการใช้บริการแต่ละระดับหน่วยบริการ และจำนวนน้ำหนักสัมพัทธ์บริการผู้ป่วยใน ได้จากจำนวนผู้ป่วยในคูณด้วยค่าเฉลี่ยน้ำหนักสัมพัทธ์ความซับซ้อนการให้บริการ (case mix index: CMI) ของแต่ละระดับหน่วยบริการ โดย

- 1) อัตราการใช้บริการปี 2551 ใช้ข้อมูลย้อนหลังรายได้ไตรมาสตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 ถึงไตรมาส 1 ของปีงบประมาณ 2550 และประมาณการโดยใช้ สมการแนวโน้มทางสถิติ ซึ่งจะได้อัตราการใช้บริการผู้ป่วยนอกเท่ากับ 2.490 ครั้งต่อคนต่อปี และอัตราการใช้บริการผู้ป่วยในเท่ากับ 0.114 ครั้งต่อคนต่อปี

- 2) สัดส่วนการให้บริการแต่ละระดับปี 2551 ใช้แบบแผนการให้บริการของปี 2549 โดยบริการผู้ป่วยนอกใช้ข้อมูลจากรายงาน 0110- รง.5 และบริการผู้ป่วยในใช้ข้อมูลผู้ป่วยในรายบุคคล โดยแยกการคำนวณตามประเภทพื้นที่ทั่วไปและพื้นที่กึ่งancar
- 3) Case mix Index (CMI = ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักสัมพัทธ์ต่อ admission) ในปี 2551 ให้เท่ากับ CMI ปี 2549 โดยคำนวณด้วยวิธีการจัดกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม version 3.5 (Diagnosis Related Group: DRG version 3.5)

ตารางที่ 1 แบบแผนการให้บริการและ CMI ปี 2549 จำแนกตามประเภทหน่วยบริการและพื้นที่

	พื้นที่ทั่วไป	พื้นที่กึ่งancar
แบบแผนการให้บริการผู้ป่วยนอก (รายงาน 0110 รง. 5)		
ไปสถานเอนามัย	45.4%	47.4%
ไปศูนย์บริการสาธารณสุข	0.5%	
ไปโรงพยาบาลชุมชน	35.4%	52.3%
ไปโรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์	16.6%	0.4%
ไปโรงพยาบาลของมหาวิทยาลัย	0.1%	
ไปโรงพยาบาลรัฐอื่น	1.5%	
ไปคลินิกเอกชน	0.3%	
ไปโรงพยาบาลเอกชน	0.2%	
รวม	100.0%	100.0%
แบบแผนการให้บริการผู้ป่วยใน		
ไปโรงพยาบาลชุมชน	45.6%	93.0%
ไปโรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์	44.5%	7.0%
ไปโรงพยาบาลของมหาวิทยาลัย	2.8%	
ไปโรงพยาบาลรัฐอื่น	4.6%	
ไปโรงพยาบาลเอกชน	2.5%	
รวม	100.0%	100.0%
ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักสัมพัทธ์ต่อ admission		
โรงพยาบาลชุมชน	0.38	0.33
โรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์	0.86	0.86
โรงพยาบาลของมหาวิทยาลัย	1.24	
โรงพยาบาลรัฐอื่น	2.28	
โรงพยาบาลเอกชน	0.81	

2.2 ต้นทุนบริการผู้ป่วยนอกคำนวณเป็นราคาต่อครั้ง (visit) ตามประเภทหน่วยบริการและประเภทพื้นที่ทั่วไป/กึ่งนคร และต้นทุนบริการผู้ป่วยในคำนวณเป็นราคาต่อหน้าหนักสัมพัทธ์มี 2 อัตรา คือ อัตราพื้นที่ทั่วไปและพื้นที่กึ่งนคร โดย

- 1) คำนวณจากค่าใช้จ่ายของหน่วยบริการจากข้อมูล 0110-รจ.5 ปี 2549 ที่ไม่รวมบริการส่งเสริมป้องกัน และปรับเพิ่มด้วยอัตราเงินเฟ้อของราคาต้นทุน (cost inflation) เป็นต้นทุนปี 2551
- 2) ต้นทุนบริการผู้ป่วยนอก คำนวณค่าเฉลี่ยต้นทุนบริการผู้ป่วยนอกของหน่วยบริการ และปรับต้นทุนค่ายาเป็นต้นทุนเฉพาะสิทธิหลักประกันสุขภาพด้วยราคาเรียกเก็บ (charge) ต่อหน่วยบริการระหว่างสิทธิหลักประกันสุขภาพกับอื่นๆ ตามประเภทหน่วยบริการ
- 3) ต้นทุนบริการผู้ป่วยใน คำนวณจากค่าเฉลี่ยต้นทุนบริการผู้ป่วยในของหน่วยบริการ และปรับด้วย CMI ของสิทธิหลักประกันสุขภาพ เป็นต้นทุนบริการต่อหน้าหนักสัมพัทธ์เฉพาะสิทธิหลักประกันสุขภาพ
- 4) อัตราเงินเฟ้อของราคาต้นทุน (Cost Inflation) ให้อัตราเพิ่มเงินเดือนและค่าจ้าง 6% ค่าตอบแทนเพิ่ม 0% และอัตราเพิ่มของค่าวัสดุ (material cost) ให้ใช้อัตราเพิ่มของดัชนีผู้บริโภคทั่วไปด้านการแพทย์และการรักษา (medical price index) เท่ากับ 1.8% โดยสัดส่วนเงินเดือนค่าจ้างประจำ (L11) ค่าจ้างชั่วคราว(L12) ค่าตอบแทน(L2) และค่าวัสดุ = L11:L12:L2:MC = 37:7:15:41 ตามข้อมูลรายจ่ายปี 2549 รวมเป็น cost inflation ปี 2551 เท่ากับ 3.43%

ผลจากการคำนวณตามแนวทางดังกล่าว ในปีงบประมาณ 2551 ต้นทุนบริการผู้ป่วยนอกต่อครั้งบริการของหน่วยบริการในพื้นที่ทั่วไปจะอยู่ระหว่าง 64 - 1,812 บาท และในพื้นที่กึ่งนครจะอยู่ระหว่าง 75 - 522 บาท สำหรับต้นทุนบริการผู้ป่วยในต่อหน้าหนักสัมพัทธ์ (DRG version 3.5) ของหน่วยบริการในพื้นที่ทั่วไปเท่ากับ 14,455 บาท และในพื้นที่กึ่งนครเท่ากับ 17,802 บาท (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ประมาณการต้นทุนบริการผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ปีงบประมาณ 2551

	พื้นที่ทั่วไป	พื้นที่กึ่งนคร
ต้นทุนผู้ป่วยนอกต่อครั้ง (OP unit cost per visit)		
▪ สถานีอนามัย	64	75
▪ ศูนย์บริการสาธารณสุข	67	
▪ โรงพยาบาลชุมชน	311	349
▪ โรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์	562	562
▪ โรงพยาบาลของมหาวิทยาลัย	1,812	
▪ โรงพยาบาลรัฐอื่น	562	
▪ คลินิกเอกชน	170	
▪ โรงพยาบาลเอกชน	562	
ต้นทุนผู้ป่วยในต่อหน้าหนักสัมพัทธ์ (IP unit cost per adj. RW)	14,455	17,802

2.3 งบประมาณบริการเฉพาะโรค (Disease management) คิดคำนวณแยกเฉพาะบริการผู้ป่วยโรคมะเร็งโลหิตวิทยา (Leukemia) สำหรับผู้ป่วยเด็ก (รายใหม่) ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าต้นทุนทั่วไปและอัตราการหายขาดสูงหากได้รับการรักษาอย่างรวดเร็วและเหมาะสม คำนวณต้นทุนด้วยวิธีต้นทุนกิจกรรม (activity base costing) และการประมาณการเป็นไปตามแบบแผนการรักษาพยาบาลและการป้องกันความรุนแรงที่กำหนด เป้าหมายบริการคาดประมาณตามอัตราการเกิดโรคและศักยภาพบริการ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านโลหิตวิทยาได้ประมาณการอุบัติการณ์โรคสำหรับรายใหม่ในปี 2551 ไว้จำนวน 526 ราย และใช้งบประมาณจำนวน 197 ล้านบาท

ตารางที่ 3 ประมาณการบริการผู้ป่วย Leukemia เด็ก (รายใหม่) ปีงบประมาณ 2551 ตามประเภทการป่วย

ประเภทการป่วย	ประเภทการรักษา	จำนวนผู้ป่วยรายใหม่	สัดส่วนการให้บริการ	ประมาณการจำนวนการให้บริการตามประเภทการรักษา	ต้นทุนต่อคนต่อปี
ALL	Low-risk	389	0.50	195	341,400
	High-risk		0.50	195	372,800
	Relapse		0.20	78	372,800
AML	Chemotherapy	119	0.75	89	288,700
	Relapse		0.36	11	288,700
CML	Reduced complication	18	0.75	14	15,700
รวม		526			

หมายเหตุ ALL หมายถึง Acute Lymphoblastic Leukemia

AML หมายถึง Acute Myeloid Leukemia

CML หมายถึง Chronic Myeloid Leukemia

2.4 งบประมาณส่งเสริมป้องกัน ประมาณการด้วยวิธี activity base costing โดยกิจกรรมบริการเป็นไปตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข (ยกเว้นกิจกรรมค่ายต้านไวรัสสำหรับป้องกันการติดเชื้อ HIV จากหญิงตั้งครรภ์ไปสู่ทารกแรกเกิด เนื่องจากรวมอยู่ในงบยาด้านไวรัสสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี) โดยไม่รวมงบลงทุน/ค่าเสื่อม และคิดอัตราความครอบคลุมประชากรอยู่ระหว่าง 20% - 100% ของแต่ละกลุ่มอายุบริการ ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณจำนวน 253.01 บาทต่อหัวประชากรสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือจำนวน 188.15 บาทต่อหัวประชากรไทยทั้งหมด

2.5 งบประมาณบำรุงและทดแทนของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า มีการทบทวนนิยามร่วมกับสำนักงานประมาณ และได้ข้อสรุปดังนี้

- 1) กำหนดให้งบประมาณบำรุงและทดแทนของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เป็นงบประมาณเพื่อ “การซ่อมบำรุงและทดแทนครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างเดิม” เท่านั้น ทั้งนี้ไม่รวมถึง งบลงทุนเพื่อพัฒนาส่วนขาดจากมาตรฐาน และงบลงทุนเพื่อการพัฒนา
- 2) ให้หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยบริการของรัฐ เป็นผู้จัดทำคำของบประมาณสำหรับงบลงทุนเพื่อพัฒนาส่วนขาดจากมาตรฐานและงบลงทุนเพื่อการพัฒนา สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และหน่วยงานผู้ซื้อบริการภาครัฐอื่นๆ (ได้แก่ สำนักงานประกันสังคมและกรมบัญชีกลาง) ควรร่วมกันกำหนดมาตรฐานหน่วยบริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เกิดเอกภาพการพัฒนาหน่วยบริการ
- 3) การคำนวณงบประมาณเพื่อ “การซ่อมบำรุงและทดแทนครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างเดิม” ของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ให้คิดจากต้นทุนค่าเสื่อมทั้งหมดคูณด้วยสัดส่วนการให้บริการผู้มีสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพื่อกระจายต้นทุนค่าเสื่อมไปยังภาระการให้บริการอื่นของหน่วยบริการ ซึ่งผลการคำนวณพบว่า ค่าเสื่อมสำหรับบริการผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คิดเป็นร้อยละ 7.4 ของค่าใช้จ่ายบริการผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยในและบริการส่งเสริมป้องกัน

2.6 การประมาณการงบประมาณสำหรับการช่วยเหลือเบื้องต้นผู้รับบริการที่ได้รับความเสียหายจากการรับบริการ ตามมาตรา 41 ของพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 พบว่าต้องใช้งบประมาณในปี 2551 จำนวน 87.53 ล้านบาท แต่เนื่องจากมีงบประมาณในส่วนนี้คงเหลืออยู่เพียงพอ จึงไม่ของบประมาณส่วนนี้ในปี 2551

2.7 ประมาณการจำนวนประชากรเป้าหมาย ด้วยอัตราเกิด อัตราตาย และสิทธิประกันสุขภาพอื่นๆ คาดการณ์ว่าจะมีประชากรลงทะเบียนสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าปี 2551 จำนวน 47,386 ล้านคน

3. ผลการประมาณการอัตราเหมาจ่ายรายหัว

ผลจากการประมาณการตามหลักการ แนวทาง และระเบียบวิธีที่กำหนด ในปีงบประมาณ 2551 อัตราเหมาจ่ายรายหัวจะเท่ากับ 2,139.83 บาท โดยมีเป้าหมายประชากรสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าจำนวน 47,386,027 คน ทั้งนี้จะต้องได้รับค่าใช้จ่ายในการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า จำนวน 101,398.02 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดอัตราต่อหัวรายประเภทบริการตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบอัตราเหมาจ่ายรายหัวปี 2550-2551 ตามประเภทบริการ

ประเภทบริการ	ปี50 [ข้อเสนอ]	อัตราปี50 [ได้รับ]	อัตราปี51 [ข้อเสนอ]
1. บริการผู้ป่วยนอก (OP)	719.87	656.32	600.80
2. บริการผู้ป่วยใน (IP)	632.97	822.53	1,121.39
3. บริการส่งเสริมป้องกัน (PP)	252.57	248.04	253.01
4. บริการอุบัติเหตุ เจ็บป่วยฉุกเฉิน (AE)	83.69	รวมใน1,2	รวมใน1,2
5. บริการที่มีค่าใช้จ่ายสูง (HC)	217.82		
- ฟันปลอม	2.31	รวมใน1,2	รวมใน1,2
- DMI (ปี2551 เฉพาะผู้ป่วย leukemia เค็กรายใหม่)	15.71	15.71	4.16
- HC อื่นๆ	199.79	รวมใน1,2	รวมใน1,2
6. บริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS)	10.00	10.00	10.00
7. งบประมาณฟูลสมรรถนะ	4.00	4.00	4.00
8. งบลงทุนเพื่อการทดแทน	165.44	142.55	146.47
9. เงินช่วยเหลือเบื้องต้นตามมาตรา 41	0.53	0.53	ใช้เงินคงเหลือ
รวมงบเหมาจ่ายรายหัว (บาท)	2,086.89	1,899.69	2,139.83
รวมงบประมาณ (ล้านบาท) (ประชากรUC=47,386,027)			101,398.02